

Fauna

Vilda djur var kanske min första kärlek i världen. *Fauna* var egentligen en tidskrift som samlades mellan bruna pärmar till fem-sex olika böcker, ungefär en för varje världsdel, undantaget Asien som fyllde minst två. Jag började studera dem någon gång i fem- sexårsåldern, och de lär ha haft viss betydelse för min läskunnighet. Fina färgbilder och vem-äter-vem-pyramider fanns det också. Från Afrikas savanner färdades jag till Sydamerikas regnskogar och Asiens myller av klimatzoner och varierande utbud av lagom livsfarliga bestar. Rovdjuren var i regel roligast och Europas klena utbud betade jag snabbt av. Mina föräldrar tycker nog fortfarande att jag aldrig haft ett ädlare intresse.

Hitchcock presenterar...

Min mellanstadietid i Askeby skola innebar flera turer in i skolbiblioteket. Det var antagligen där jag hittade de flesta antologierna i serien där Alfred Hitchcock påstods presentera *Skräckrysare om Demoner, Monster, Odjur, Spöken* (sämst i serien) och hela katalogen av skrämmande varelser. Ämnesvalen täcktes sällan av de rubrikerna, men så var urvalet av författare brett som smör; **Oscar Wilde, Daphne du Maurier, Honoré de Balzac, Mark Twain, H.P. Lovecraft** med flera, av vilka en del skulle dyka upp under gymnasietets litteraturkunskap. Om Hitchcock själv verkligen var inblandad vet jag inte. Han fick låna sitt namn till mycket.

Exodus (Forum 1960)

Leon Uris roman om staten Israels tillkomst fångade mig som nybliven tonåring. Kritiska synpunkter låg inte för mig just då. Uris målade upp ett landskap ångande av kamp, ångest och hot - men en del kärlek också, som det anstår en rejäl tegelstensroman på historisk botten. Rakt återgiven utan alltför många poetiska adjektiv fastnade berättelsen och har nog påverkat min bild av mellanösterns konflikter. Även om verkligheten bara blivit mer komplicerad och motsägelsefull ju mer man lärt sig.

Joni Eareckson Joni

Bruce Olson Driven av kärlek

(*For this cross I'll kill you*) Libris 1977

Nicky Cruz Besegrad genom kärlek

(*Run baby run*) Evangelupress 1970

För frikyrkoungdomen på främst 1980-talet fanns en uppsjö uppbyggliga pocketböcker med mäktiga vittnesbörd om Guds under i en hård värld. Många av dem framstår i efterhand i en tveksam dager. Den här trion tillhör guldgruvet i grushögen. Jonis berättelse om sitt liv som totalförslamad måste jag ha läst i tolvårsåldern. Hon fick en ny syn på livets möjligheter den hårda vägen efter en dykolycka, och hennes berättelse är svår att vifta bort (om man nu skulle vilja det). Bruce Olson gav sig i 20-årsåldern iväg från det trygga hemmet för att försöka få kontakt med en svårflirtad indianstam i gränstrakterna mellan Venezuela och Colombia. Han lyckades, och när jag fick boken som konfirmationsgåva 1983 vill jag minnas att jag slukade den girigt. Ytterligare några år senare läste jag Nicky Cruz beskrivning av sin väg från livet som gängledare på New Yorks bakgator till en kristen tro. Samma historia berättades i *Korset och stiletten* av driftige pastor **Wilkerson**, men Nickys eget perspektiv ger *Besegrad genom kärlek* mer intensitet och hjärta.

... en tuff och cynisk värld som skördar många offer. Mitt i glamourösa lurar ensamheten, och den som faller landar inte mjukt...

Delano, Georgia, USA (Chiefs) Tiden 1985

Jag tror jag fick **Stuart Woods** roman som 20-årspresent eller dylikt. Det verkar ofta som de böcker man minns dykt upp i ens ägo utan egen förskyllan. Woods tecknar framväxten av en småstad i amerikanska södern från 1920-talet fram till början av 1960-talet. Rasism, religion, sociala och personliga konflikter i ett mikrokosmos av den amerikanska drömmen följer berättelsen, liksom en mordgåta som förbryllar tre polischefer under olika epoker i stadens historia. Först möter vi en mindre utpost på prärien, sedan kastar andra världskriget sin skugga över stadens befolkning och sedan följer integrationen mellan folkgrupperna - som inte gillas av alla. En roman lite i samma fära som *Exodus* men ett halvt jordklot därifrån.

Freddie Gershon Sweetie baby, cookie honey (Viva! 1986)

Nick Hornby High fidelity (Forum 1996)

Jag avrundar med två romaner om kärlek och musik. Titeln på den första stannade längre än min lyriska beskrivning i minnet hos mina klasskompisar på folkhögskolan i Ljungskile läsåret 1990-91. Långt ifrån lika lustigt som det låter, handlar historien om tre vänner och deras väg från drömmar till karriärer i musikbranschen. Rick är underbarnet och artisten, David advokat och bolagsboss, och Joyce fotograferar och fixar med lite av varje. Men vägen är inte spikrak och kriserna kommer med jämna mellanrum. Det är en tuff och stundtals rent cynisk värld som skördar många offer. Mitt i glamourösa lurar ensamheten, och den som faller landar inte mjukt. Advokaten Gershon skönmålar inte branschens baksidor. Det börjar i slutet av 50-talet och slutar 1981, och popkulturens utveckling under sina tre första vitala årtionden skildras med sällsynt inlevelse.

High fidelity är en sötsur sandwich som nog bara en britt kunde ha brett. En kärleksförklaring till vinyl, kvinnor och sånger - de sistnämnda helst framförda av dem som verkligen kan, på puben eller svarvade i svart plast. Det är också en av två böcker jag läst i år som fått mig att skratta högt ett tvåsiffrigt antal gånger (OK, den andra är *Blå tunga* av **Carl Hiaasen**). Berättaren Rob är en samtidigt sympatisk och patetisk drygt 35-årig man som driver en skivaffär i Londons tristare kvarter och nyss blivit lämnad av sin flickvän Laura. Världen rasar, men det kan man ju inte erkänna. Så allt börjar med Robs lista över sina fem mest minnesvärda separationer, och dithör givetvis inte Lauras svek... Försättningen är en bitterljuv bål spetsad med svartsjuka, psykologiska försvarsmekanismer och existentiella funderingar kring popmusikens betydelse. Allt börjar som sagt med en lista - och det blir inte den sista. För dem mellan pärmar är det allvar (näja, inte alltid). För oss utanför är det hejdlös humor.

JOHAN
LINDAHL